

O'ZBEKISTONDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISHDA RAQAMLASHTIRISHNING O'RNI

Albekova Barno Adilbekovna

Toshkent shahar soliq boshqarmasi

“Tadbirkorlikni qo'llab – quvvatlash -xizmat ko'rsatish”

bo'limi xodimi

barnoalbekova@gmail.com

(+9989) 90-354-45-85

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekistonda soliq ma'murchiligini takomillashtirishda raqamlashtirish jarayonlarining ahamiyati tahlil qilinadi. Soliq tizimida joriy etilayotgan zamonaviy axborot texnologiyalari, elektron xizmatlar va avtomatlashtirilgan nazorat mexanizmlarining soliq tushumlari, shaffoflik va soliq intizomiga ta'siri yoritib beriladi. Shuningdek, raqamlashtirish orqali soliq organlari faoliyatining samaradorligini oshirish masalalariga e'tibor qaratiladi.

Kalit so'zlar: soliq tizimi, soliq ma'murchiligi, raqamlashtirish, elektron soliq xizmatlari, soliq nazorati.

Kirish: Soliq tizimi davlat moliya siyosatining asosiy tarkibiy qismi bo'lib, byudjet daromadlarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Zamonaviy iqtisodiy sharoitda soliq tizimining samarali ishlashi soliq ma'murchiligini takomillashtirishni, xususan, raqamli texnologiyalarni keng joriy etishni talab etadi. Bugungi kunda global miqyosda soliq sohasida raqamlashtirish jarayonlari jadallashib, soliq to'lovchilar va soliq organlari o'rtasidagi munosabatlarni yangi bosqichga olib chiqmoqda.

O'zbekistonda ham soliq tizimini isloh qilish doirasida raqamli yechimlarni joriy etish ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida belgilangan. Ushbu maqolaning maqsadi soliq ma'murchiligida raqamlashtirishning ahamiyati va natijalarini tahlil qilishdan iborat.

Asosiy qism: So'nggi yillarda O'zbekistonda soliq ma'murchiligini raqamlashtirish bo'yicha bir qator muhim chora-tadbirlar amalga oshirildi. Jumladan, elektron soliq hisobotlari tizimi, soliq to'lovchilarning shaxsiy kabinetlari, elektron hisob-fakturalar hamda onlayn nazorat-kassa mashinalari joriy etildi. Ushbu mexanizmlar soliq to'lovchilarga qulaylik yaratish, hujjat aylanishini soddalashtirish va vaqt hamda xarajatlarni kamaytirishga xizmat qilmoqda.

Raqamli texnologiyalarning joriy etilishi soliq nazoratining samaradorligini oshirishga ham imkon bermoqda. Axborot tizimlari orqali soliq ma'lumotlarini tahlil qilish, risklarni aniqlash va profilaktik nazorat choralarini amalga oshirish osonlashdi. Bu esa yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirish va soliq qonunchiligiga rioya etilishini ta'minlashga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Shuningdek, soliq ma'murchiligini raqamlashtirish soliq organlari faoliyatining ochiqligi va shaffofligini oshiradi. Inson omilining kamayishi korrupsion holatlarning oldini olishga, soliq tizimiga bo'lgan ishonchni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, soliq ma'murchiligini raqamlashtirish O'zbekistonda soliq tizimini rivojlantirishning muhim omili hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar soliq tushumlarini oshirish, soliq intizomini mustahkamlash va tadbirkorlik muhitini yaxshilashga xizmat qilmoqda. Kelgusida soliq sohasida raqamlashtirish jarayonlarini yanada chuqurlashtirish soliq tizimining samaradorligi va barqarorligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-sonli "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni.

3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 10-iyuldagi PQ-4389-sonli "Soliq ma'murchiligini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Qarori.
4. Alimardonov M. Soliq ma'murchiligini raqamlashtirish – iqtisodiy barqarorlik omili // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar ilmiy elektron jurnali. – Toshkent, 2023. – № 2.
5. Ganiyev B. Soliq tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish: muammo va yechimlar. Monografiya. – Toshkent: "Fan va texnologiya", 2021. – 180 b.
6. Jo'rayev A. va boshqalar. Soliqlar va soliqqa tortish. Darslik. – Toshkent: "Iqtisod-Moliya", 2022. – 450 b.
7. Musayev A. Soliq ma'murchiligi va uning rivojlanish tendensiyalari. O'quv qo'llanma. – Toshkent: Moliya, 2022.
8. Vahobov A., Jo'rayev A. Soliqlar va soliqqa tortish. Darslik. – Toshkent: "Sharq", 2020.
9. OECD (2023). Tax Administration 2023: Comparative Information on OECD and Other Advanced and Emerging Economies. OECD Publishing, Paris.
10. O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasining yillik tahliliy hisobotlari (2023-2024 yy.). — [Elektron manba]: www.soliq.uz.